

СОЦІАЛЬНИЙ АСПЕКТ ЛЮДСЬКОГО БУТТЯ

УДК 111.1

Ю. Г. БОРЕЙКО^{1*}

^{1*} Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки (Луцьк, Україна), ел. пошта yboreiko71@gmail.com, ORCID 0000-0002-0786-8764

ПОДІЯ ЯК ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОВСЯКДЕННОГО МОДУСУ СОЦІАЛЬНОГО БУТТЯ

Метою дослідження є з'ясування взаємозалежності події як фактора перетворень в ustalених сферах життя людини і повсякденності як способу існування соціального буття, що охоплює різноманітні види людської діяльності. **Теоретичний базис** дослідження ґрунтується на розумінні повсякденності як форми соціальної дійсності, складного і багатовимірного об'єкта, який постійно розвивається, включає нові форми реальності, зазнає впливу різноманітних соціальних змін. Основна функція повсякденності полягає у виживанні індивіда і суспільства, тому у повсякденному житті домінують стабільні основи буття людини. Своєю чергою подія виступає способом існування буття, має сингулярний характер, індивідуальне вираження, виявляє елементи, котрі не вписуються у звичні рамки повсякденного життя. **Наукова новизна** отриманих результатів полягає в осмисленні події як протиставлення світу явищ позадосвідному світу буття, неочікуваної новачії, яка зумовлює появу незвичних для повсякденності порядків і структур. Подія не є тотожною емпіричній фактичності, не відповідає звичному розумінню явищ і процесів, призводить до розриву з повсякденністю, оскільки спричиняє значні зміни у житті людини на індивідуальному та суспільному рівнях. Неочікувана зміна повсякденного життя, яка спричинена подією, постає для індивіда травматичним зіткненням з іншим виміром буття, в результаті чого можуть відкриваються нові смисли. **Висновки.** На тлі повсякденності, яка має здатність перебувати у різних станах, функціонувати у різноманітних відносинах, виявлятися в численних структурах, перетинах і зв'язках, подія передбачає перспективу появи нової дійсності, котра суперечить попереднім уявленням. З екзистенційної точки зору подія завжди є перериванням повсякденності як, наприклад, любов або релігійне навернення. Масштабна подія спричиняє потрясіння, які стосуються більшості або всіх індивідів та спільнот, котрі використовують численні способи реакції на подію – інтерпретацію, відбір, прославляння, замовчування, коригування оцінок, явищ, фактів, відзначення свят, здійснення ритуалів, які періодично повторюються.

Ключові слова: подія; повсякденність; буття; людина; соціальна дійсність; трансформація

Вступ

У соціогуманітарному дискурсі подія розглядається переважно як явище, котре має здатність повторюватися і виражає певний характер взаємодій між індивідами та спільнотами. Маючи варіативний характер, подія загалом відповідає способу життя певної спільноти і формує тканину повсякденного життя людини. З огляду на це суспільство можна вважати простором багаторівневих подій, які перебувають у різноманітних взаємовідносинах – правових, політичних, економічних тощо.

Дійсно, внаслідок повторюваності подія набуває стійкого характеру і може перетворитися в ритуал, постаючи складовою повсякденного життя суспільства. Проте у більш широкому розумінні подія постає перетворенням, яке породжує інші зміни, що модифікують попередні структури, порядки, зв'язки, відносини. Іншими словами, подія у розмаїтті своїх ефектів і реакцій на них з боку індивідів та інститутів постає ознакою трансформації

СОЦІАЛЬНИЙ АСПЕКТ ЛЮДСЬКОГО БУТТЯ

суспільства. Очевидно, саме такі події дослідники позначають з великої літери, розуміючи під ними війни, революції, перевороти, масове насильство, економічні проблеми, але, водночас, і наукові відкриття, які модифікують способи розуміння реальності. Як бачимо, проблема взаємозв'язку повсякденного модусу буття суспільства і події як фактора модифікації повсякденності є актуальною науковою проблемою, яка потребує подальшого осмислення.

Повсякденність, як вважає О. Золотухіна-Аболіна (Zolotukhina-Abolina, 1994), не зводиться до рутинності та буденності, а є багатограним феноменом. Тому очевидність, повторюваність, стереотипність та зрозумілість повсякденності не є тотальними, оскільки залишають просвіти для своїх протилежностей – винятковості, невизначеності та незрозумілості, які утворюють у повсякденному житті "лакуни неповсякденного". У цьому контексті можна стверджувати, що подія в її широкому значенні також належить до сфери позаповсякденного, у рамках якого закони повсякденності виявляються істотно потісненими.

Поняття "подія" стосується численних вимірів та сфер життя людини і суспільства, тому трактування цього поняття є неоднозначним і суперечливим. На формування сучасного дискурсу події істотний вплив здійснила концепція А. Уайтхеда (Whitehead, & Kissel, 1990), згідно з якою пошук досвіду як реальності відбувається у сфері, в якій часто здійснюється пошук події. Спочатку людині даний досвід, а з нього виводиться розрізнення на суб'єкта і об'єкта. Тобто подія є перебігом процесів досвіду, який внаслідок актуалізації набуває індивідуального вираження.

Одним із підходів у дослідженні феномена події є ототожнення її з буттям. Так, подія розглядається М. Гайдеггером (Heidegger, 1993) як спосіб існування буття, умова власної мислимості, унікальна й одинична сфера, в якій уперше стають собою час, мова, Dasein. Будучи умовою появи будь-якої конкретної присутності, сама подія не має власної локалізації, не є ні суб'єктом, ні субстанцією, ні взагалі чимось сущим. Відтак делокалізованість постає універсальною характеристикою події, яка є одночасно феноменально очевидною і невловимою.

У сучасних дослідженнях поняття події часто протиставляється категорії "буття". Зокрема, А. Бадью (Badiou, 2013) вбачає у події радикальний розрив із повсякденністю у найширшому розумінні цього феномена. Подія походить із подієвих полів, які характеризуються невідповідністю між тим, що пред'явлено і тим, що репрезентується. Це зумовлено здатністю Події корінним чином для суб'єкта змінювати ситуацію, з якої подія виникає. Будь-яка ситуація може щось замовчувати, проте у певний непередбачуваний момент замовчуване виявляє себе, породжуючи подію. Причому не все, що представлене, може бути обов'язково репрезентованим, як не все репрезентоване – представленим.

За висловом С. Жижека (Žižek, 2016), у структурі Буття цілком випадково і непередбачувано може відбуватися подія, яка належить до зовсім іншого виміру – не-буття. При цьому певні причини події визначаються, проте відсутня впевненість щодо їх вичерпності та існування кінцевої причини. Встановлення зв'язку події з причинами її виникнення зумовлює необхідність виявлення вкоріненості події в буття, або її трансцендентне походження.

Отже, для дослідників, які осмислюють категорію події, спільним є пошук першопочаткової реальності, яка передує суб'єкту та об'єкту і, водночас, включає ці полюси. Подія не належить до існуючого порядку, містить розрив тканини дійсного і, водночас, перспективу чогось радикально нового, що не виражається у термінах фактично даного. Подія розглядається як явище, яке характеризується сингулярністю, конкретністю, індивідуальною вираженістю.

СОЦІАЛЬНИЙ АСПЕКТ ЛЮДСЬКОГО БУТТЯ

Для встановлення взаємозв'язку повсякденності та події важливе значення мають спроби осмислити явища, які позначають трансформаційні процеси у суспільстві. На думку вчених (Makeiev et al., 2017), подія формує соціальну структуру, модифікує ментальні структури, переформатовує перебіг часу, впливаючи, з одного боку, на тривалість відпочинку, розваг, праці, з іншого – на економію, додатковий заробіток, інноваційні практики. Подія змінює стандарти, акценти, критерії оцінки, нерозрізнення очевидних опозицій, що символізує закінчення певної епохи без остаточної впевненості у настанні нової. В українському суспільстві просторово-часові локальності, окрім незмінних обставин, які обмежують горизонти можливого, наповнюються інтенціями індивідуалізованого та групового характеру, очікуваннями, формують конкретні ситуації у різних регіонах країни.

Існує низка досліджень, які, поміж іншим, присвячені з'ясуванню наслідків екстремальних подій у суспільстві, здатності їх тематизувати й урівноважувати. Так, С. Жижек, який орієнтується на вивчення суспільства за допомогою культурних феноменів, використовує термін "emergency" для вираження смислових, ціннісних, нормативних та випадкових регуляторів поведінки (Žižek, 2014). За С. Жижekom, стан надзвичайності, екстраординарності супроводжується процесами ізоляції від усього, що оголошене неприйнятним, декларуванням нових пріоритетів та соціально-політичного вектору розвитку, зведенням патріотизму до рангу злободенної ідеології.

З. Бауман і К. Бордоні (Bauman, & Bordoní, 2014) надають універсального статусу поняттю "криза", позначаючи ним певні рухи та їхній сумарний вектор. Акцентуючи увагу на позитивних конотаціях терміна "криза" – креативності, зміні як відродженні зруйнованого чи занепаłego, автори визначають кризу сучасного суспільства не як перманентну, а постійну. Оскільки почуття невпевненості та відсутність бачення напрямку руху є розповсюдженим явищем, то в кризі перебувають не лише політики, а й експерти.

На тотальний характер кризи як розладу вказує С. Волбі (Walby, 2015), на думку якої тотальність кризи представлена розладом у фінансовій, економічній, фіскальній, політичній сферах, що ілюструється рецесією, режимом економії, падінням рівня добробуту, кризою партійної системи, шансом для влади за певних обставин не дотримуватися цінностей демократії, прав і свобод громадян. Ці процеси супроводжуються браком концептів, які здатні адекватно оцінити вказані різновиди кризи, тому в таких умовах немає змоги сформулювати систему дій державних та комерційних організацій і об'єднань.

Отже, враховуючи те, що, з одного боку, визначення поняття "подія" характеризується широким діапазоном інтерпретації та відсутністю термінологічної чіткості, з іншого – міркування численних авторів зводяться до намагання онтологізувати повсякденний модус суспільства і пояснити, що в ньому відбувається, існує необхідність осмислення феномена події з точки зору його онтологічного статусу у контексті повсякденності як модусу соціального буття.

Мета

З огляду на означений ракурс дослідження мета статті полягає у виявленні характеру взаємодії події як буттєвого зрушення, котре не належить до усталеного порядку та не вписується у звичне розуміння і повсякденності як форми соціального буття, що розгортається за допомогою різноманітних видів життєдіяльності людини.

Виклад основного матеріалу

З приводу того, що слід розуміти під поняттям "повсякденність", побутує чимало підходів, прихильники яких, маючи певні розбіжності, погоджуються з думкою, що повсякденність є особливою сферою досвіду. Повсякденність – форма буття, основне призначення якої полягає у збереженні та відтворенні життя індивіда і суспільства. Так, вирішуючи практичні проблеми, індивід користується повсякденним кодом, який є необхідною умовою діяльності, що постає на природному, самоочевидному тлі, котре мыстить стереотипи, звичаї, звички, зразки сприйняття, розуміння і переживання (Boreiko, 2016). Отже, у повсякденному житті домінують традиції, ритуали, категоріальні схеми, котрі не викликають сумніву завдяки своїй очевидності та перевірці практикою.

Аналізуючи основи людського існування, М. Гайдеггер (Heidegger, 1993) визначив повсякденність як спосіб екзистенціювання, сутність якого полягає в присутності (Dasein) – тут-буття. Сенс буття полягає в людському існуванні, тому повсякденність є буттям людини й людства. Цілком очевидно, що повсякденність – частина соціальної реальності, певна цілісність ментального і матеріального, необхідна умова суспільного життя.

У певному розумінні поняття "подія" є синонімом категорій інциденту, ситуації, випадку, пригоди, факту, які, з одного боку, виражають унікальність та індивідуальність свого вияву, з іншого – засвідчують емпіричну фактичність та суспільне походження власної природи. Проте семантична близькість означених категорій до поняття "подія" не означає їх тотожність. На відміну від ситуації чи інциденту, котрі є елементами повсякденності та передбачають можливість свого вирішення, подія має більш глобальний характер.

Подія, у найширшому розумінні, виникає, з одного боку, як неочікувана новація, з іншого – як безлад, який збурює наявний стан речей, розриває або трансформує звичне середовище. Осмислюючи буття як "істину і подію", М. Гайдеггер (Heidegger, 1993) указував на те, що подія не є одним із позначень буття і не перебуває з ним в ієрархічних відносинах. На відміну від буденної події, яка поміщена в жорсткі зовнішні і внутрішні рамки, подія ("Ereignis") не має обмежень у просторі та часі. У події час репрезентується як "представлення присутності", що й зумовлює часовий простір, який створюється у просвіті минулого, теперішнього і майбутнього, котрі притягують одне одного. Отже, у концепції М. Гайдеггера подію можна розуміти як певну тривалість поза простором і часом.

За М. Гайдеггером, подія не співвідноситься з будь-яким активним діячем, оскільки не є об'єктом сприйняття. Водночас подія є сферою взаємозалежності буття і людини, котра може бути допущена до події лише через затребування у власність початкового буття. Подія дає змогу бути всьому, що могло б трапитися, відбутися чи реалізуватися. Стосовно буття подія постає "присутністю відсутності", оскільки поява події є її зникненням, але не знищенням. На думку М. Гайдеггера, можливість уникнення, невловимість характеризує статус події щодо інших феноменів.

Оскільки подія виникає з "ніщо", то її статус не визначений, а саму подію не можна вивести з попередньої ситуації. З цієї причини не існує нейтрального погляду, який розглядав би подію в її ефектах. Рішення на користь події завжди вже відбулося, так само як божественні дива розпізнаються тільки тими, хто вже навернувся у віру (Žižek, 2016).

Серед найважливіших ефектів події вирізняється поєднання традиційних і новаторських елементів. Так, в Україні після подій Майдану зими 2013-2014 років, анексії Криму, війни на Донбасі спостерігаються труднощі, які нашарувалися на традиційні, а також нерівномірно розподілені на території країни та між категоріями населення. До цих трудно-

СОЦІАЛЬНИЙ АСПЕКТ ЛЮДСЬКОГО БУТТЯ

шів дослідники (Makeiev et al., 2017) відносять наявність постраждалих від воєнних дій, втрати фінансового, репутаційного, професійного, кваліфікаційного характеру, нерівномірне відчуття безпеки в різних регіонах та серед різних верств суспільства.

Оскільки подія виступає значною мірою прихованою реальністю, то, невідомими, як правило, є й наслідки та масштаби події. А. Бадью (Badiou, 2013) визначає подію як те, що змушує проявитися можливості, яка була невидимою або й немислимою. Подія не є витвором певної реальності, а лише способом відкриття можливості, яка була невідомою. Отже, внаслідок невідомого й непередбачуваного щось обов'язково має відбутися, проте повністю незрозуміло що саме.

Загалом, ідентифікація події можлива лише з позиції "інтерпретативного втручання" (Badiou, 1988), тобто процедури, яка дає змогу визначити певну множину як подію. Факт реалізації події для більшості людей назавжди залишиться сумнівним, окрім тих, хто наважився на втручання і визначив свою причетність до ситуації. Вірність події полягає у втручанні в неї, тому існує різниця між подією та її визначенням. Якщо подія постає травматичним зіткненням з реальним (наприклад, смерть Ісуса Христа), то визначення події є описом цього зіткнення мовними засобами (наприклад, доктрина християнства).

Трансформаційна функція події найчастіше реалізується у двох фазах. Перша поява події найчастіше уявляється як результат збігу обставин, випадковою травмою, вторгненням реального у планомірний перебіг соціального життя. До тих пір поки не відбудеться символізація події, тобто її адаптація до наявних соціальних умов, подія не буде сприйматися закономірною. Наступна фаза реалізації події відбувається тоді, коли внаслідок помилок, невдач, заперечення, відторгнення під час першого приходу події, який ніким не був помічений, формується певна рушійна сила, наприклад, почуття вини або помсти, що спонукає до повторення того, що відбулося, але вже на рівні законності та легітимності. Тобто доступ до події в її реальному вимірі для людини недоступний, тому людина зустрічається з подією лише на другому кроці, у процесі повторення, яке вбудовує новий дискурс у рамки символічної структури (Ignatovich, 2004).

Примітно, що реакція на подію, яка не зазнала символізації у вигляді заперечення, витіснення, передбачає подальше повторення події. На потрясіння індивіди або спільноти реагують численними способами, проте найчастіше розгортається боротьба за інтерпретацію подій, відбір інформації, використовуються ритуали, свята, переписуються підручники історії, за допомогою пропаганди просувається політика пам'яті, що має на меті коригування попереднього ставлення до фактів та явищ. У такий спосіб відбувається зміна модальності події шляхом маніпуляцій з масовим споживачем, натомість підготовленій аудиторії навмисно пропонуються протилежні інтерпретації альтернативних спостерігачів (Makeiev et al., 2017). Отже, значущі події провокують конфлікт інтерпретацій, наслідком чого є проблема автентичності реальності, як, до речі, й автентичності інтерпретацій.

Оскільки низку причин виникнення події неможливо повністю простежити, події можуть здаватися такими, що не мають передумов. Виявлені ж передумови виникнення події постійно супроводжується сумнівами щодо своєї переконливості й достатності. Проте це не стосується кризи, яка є штучно створеною, а отже передбачає можливість виправлення ситуації. Стан надзвичайності (emergency) характеризується домінантними, тобто співвіднесеними з природними або техногенними катаклізмами, і другорядними, які пов'язані з людськими діями, конотаціями. Так, на події з домінантними конотаціями відбувається реакція у вигляді надання допомоги постраждалим шляхом створення державних структур з метою ліквідації наслідків події (наприклад, міністерства з надзвичайних ситуацій).

СОЦІАЛЬНИЙ АСПЕКТ ЛЮДСЬКОГО БУТТЯ

Прикладом реакції на стан надзвичайності з другорядними конотаціями є, наприклад, діяльність "кризових" менеджерів.

Наукова новизна

У дослідженні подія інтерпретується як буттєве перетворення, котре не відповідає звичному розумінню усталеної дійсності, призводить до розриву суспільних порядків та структур і перебуває у взаємозалежності з повсякденністю як модусом соціального буття, який, з одного боку, характеризується зрозумілістю, передбачуваністю та стереотипністю, з іншого – постає полем вияву події та розгортання її наслідків. Неочікувана зміна внаслідок події звичної перспективи життя на індивідуальному та суспільному рівнях є для індивіда травматичним зіткненням з позадосвідним виміром буття, що може супроводжуватися відкриттям нових смислів.

Висновки

Таким чином, як модус соціальної дійсності, іманентний соціуму універсум повсякденності охоплює всі сфери життєдіяльності людини і поєднує відомі людині реальності. Подія виявляє елементи, які не вписуються у рамки звичного перебігу повсякденного життя, характеризується сингулярністю, індивідуальним вираженням, постає явищем, настання якого суперечить попереднім уявленням. Зустріч події з повсякденністю супроводжується трансформацією стандартної дійсності. Подія виступає часовою сутністю, адже передбачає момент свого здійснення, запорукою появи суб'єкта, оскільки спочатку відбувається подія, а через неї з'являється суб'єкт. Суб'єкт може спостерігати подію чи брати участь у її здійсненні або не бути свідком чи учасником події.

REFERENCES

- Badiou, A. (1988). *L'Être et l'Événement*. Paris: Le Seuil. (in French)
- Badiou, A. (2013). *Filosofiya i sobytie. Besedy s kratkim vvedeniem v filosofiyu Alain Badiou*. Moscow: Institut obshchegumanitarnykh issledovaniy. (in Russian)
- Bauman, Z., & Bordon, C. (2014). *State of Crisis*. Cambridge: Polity. (in English)
- Boreiko, Y. (2016). *Povsiakdennist ukrainskoho pravoslavnoho viriannya: Monografija*. Lutsk: Vezha-Druk. (in Ukrainian)
- Heidegger, M. (1993). *Vremya i bytie: Stati i vystupleniya*. V. V. Bibikhin, Trans. from German. Moscow: Respublika. (in Russian)
- Ignatovich, Y. (2004). *Sobytie i sovremennyy filosof*. In V. A. Podoroga (Ed.), *Opyt i chuvstvennoe v kulture sovremennosti: Filosofsko-antropologicheskie aspekty* (pp. 42-55). Moscow: Institute of Philosophy Russian Academy of Sciences. (in Russian)
- Makeiev, S., Oksamytna, S., Domaranska, A., Ivanov, O., Kostiuhenko, T., Malys, L., Martseniuk, T., & Stukalo, S. (2017). *Stan synghuljarnosti: Socialjni struktury, situacii, povsjakdenni praktyky: Monografija*. S. Makeiev, & S. Oksamytna (Eds.). – Kyiv: National University of "Kyiv-Mohyla Academy". (in Ukrainian)
- Walby, S. (2015). *Crisis*. Cambridge: Polity. (in English)
- Whitehead, A. N., & Kissel, M. A. (Ed.). (1990). *Izbrannye raboty po filosofii*. Moscow: Progress. (in Russian)
- Žižek, S. (2014). *Event: A philosophical journey through a concept*. Brooklyn: Melville House. (in English)
- Žižek, S. (2016). *Psychoanaliz ta post-marksyzm. Vypadok Alain Badiou. Provid*. Retrieved from <http://provid.org/zizek/psychoanaliz-ta-post-marksyzm-vypadok-alena-badyu-slavo-j-zhyzhek/> (in Ukrainian)
- Zolotukhina-Abolina, Y. V. (1994). *Filosofiya obydennoy zhizni. Ekzistentsialnye problemy*. Rostov-on-Don: Feniks. (in Russian)

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Badiou, A. *L'Être et l'Événement* / A. Badiou. – Paris : Le Seuil, 1988. – 560 p.
- Бадью, А. *Философия и событие. Беседы с кратким введением в философию Алена Бадью* / А. Бадью. – Москва : Институт общегуманитарных исследований, 2013. – 192 с.
- Bauman, Z. *State of Crisis* / Z. Bauman, C. Bordonì. – Cambridge : Polity, 2014. – 164 p.
- Борейко, Ю. Г. *Повсякденність українського православного вірянина : монографія* / Ю. Г. Борейко ; Східно-європейський національний університет ім. Лесі Українки. – Луцьк : Вежа-Друк, 2016. – 380 с.
- Хайдеггер, М. *Время и бытие: Статьи и выступления* / М. Хайдеггер ; сост., пер. с нем. и ком. В. В. Библихина. – Москва : Республика, 1993. – 447 с.
- Игнатович, Е. *Событие и современный философ / Е. Игнатович // Опыт и чувственное в культуре современности: Философско-антропологические аспекты* / ред. В. А. Подорога. – Москва : Институт Философии РАН, 2004. – С. 42–55.
- Стан сингулярності: соціальні структури, ситуації, повсякденні практики : монографія / [С. Макеєв та ін.] ; за ред. С. Макеєва, С. Оксамитної. – Київ : Національний університет "КМА", 2017. – 180 с.
- Walby, S. *Crisis* / S. Walby. – Cambridge : Polity, 2015. – 224 p.
- Уайтхед, А. Н. *Избранные работы по философии* / А. Н. Уайтхед ; сост. И. Т. Касавин ; общ. ред. и вступ. ст. М. А. Кисселя. – Москва : Прогресс, 1990. – 720 с.
- Žižek, S. *Event: A Philosophical Journey Through a Concept* / S. Žižek. – Brooklyn : Melville House, 2014. – 192 p.
- Жижек, С. *Психоаналіз та пост-марксизм. Випадок Алена Бадью* [Електронний ресурс] / С. Жижек // Провід. – 2016. – Режим доступу: <http://provid.org/zizek/psyhoanaliz-ta-post-marksyzm-vypadok-alena-badyu-slavoij-zhyzhek/> – Назва з екрану. – Дата звернення: 23.10.2018.
- Золотухина-Аболина, Е. В. *Философия обыденной жизни. Экзистенциальные проблемы* / Е. В. Золотухина-Аболина. – Ростов-на-Дону : Феникс, 1994. – 139 с.

Y. G. BOREIKO^{1*}

^{1*} Lesia Ukrainka Eastern European National University (Lutsk, Ukraine), e-mail yboreiko71@gmail.com, ORCID 0000-0002-0786-8764

EVENT AS A TRANSFORMATION OF EVERYDAY LIFE MODUS OF SOCIAL BEING

Purpose of the study is to find out the interdependence of the event as a factor of transformations in the established areas of human life and everyday routine as a way of existence of social being, which cover various types of human activity. **Theoretical basis** of the research is based on understanding of everyday routine as a form of social reality, a complex and multidimensional object that is constantly evolving, includes new forms of reality, and is influenced by various social changes. The main function of everyday routine is the survival of individual and society, therefore the stable foundations of human existence play a dominant role in every life. In turn the event serves as a way of being existence, has a singular character, an individual expression, identifies elements that do not fit into the usual framework of everyday life. **Originality** of the obtained results lies in understanding event as the opposition of the phenomena world to the out of experience world of being, unexpected innovation that leads to the emergence of behaviours and structures that are new and unusual for everyday life. Event is not identical to empirical facticity, does not correspond to the usual understanding of phenomena and processes, and leads to a break from the everyday life, as it causes significant changes in human life on the individual and social levels. Unexpected change in everyday life caused by event is a traumatic collision with another dimension of being for an individual, as a result of it new meanings may open. **Conclusions.** On the background of everyday life, which is able to be in different states, function in a variety of relationships, to be manifested in numerous structures, junctions and connections, the event assumes the prospect of a new reality, contrary to previous representations. From existential point of view, event is always an interruption of everyday life, as for example, love or religious conversion. A large-scale event causes shocks that affect most or all individuals and communities that use multiple ways to react to an event – interpretation, selection, glorification, silence, valuations adjustment, phenomena, facts, celebration of holidays, rituals that are periodically repeated.

Keywords: event; everyday life; being; human; social reality; transformation

СОЦІАЛЬНИЙ АСПЕКТ ЛЮДСЬКОГО БУТТЯ

Ю. Г. БОРЕЙКО^{1*}

^{1*}Восточноевропейский национальный университет им. Леси Украинки (Луцк, Украина), эл. почта uboreiko71@gmail.com, ORCID 0000-0002-0786-8764

СОБЫТИЕ КАК ТРАНСФОРМАЦИЯ ПОВСЕДНЕВНОГО МОДУСА СОЦИАЛЬНОГО БЫТИЯ

Целью исследования является выяснение взаимозависимости события как фактора преобразований в устоявшихся сферах жизни человека и повседневности как способа существования социального бытия, охватывающего различные виды человеческой деятельности. **Теоретический базис** исследования основывается на понимании повседневности как формы социальной действительности, сложного и многомерного объекта, который постоянно развивается, включает новые формы реальности, подвергается воздействию различных социальных изменений. Основная функция повседневности заключается в выживании индивида и общества, поэтому в повседневной жизни доминантную роль играют стабильные основы бытия человека. В свою очередь событие выступает способом существования бытия, имеет сингулярный характер, индивидуальное выражение, проявляет элементы, которые не вписываются в привычные рамки повседневной жизни. **Научная новизна** полученных результатов заключается в осмыслении события как противопоставления мира явлений внеопытному миру бытия, неожиданной новации, которая приводит к появлению необычных для повседневности порядков и структур. Событие не является тождественным эмпирической фактичности, не соответствует привычному пониманию явлений и процессов, приводит к разрыву с повседневностью, поскольку влечет за собой значительные изменения в жизни человека на индивидуальном и общественном уровнях. Неожиданное изменение повседневной жизни, которое вызвано событием, является для индивида травматическим столкновением, в результате чего могут открываться новые смыслы. **Выводы.** На фоне повседневности, которая обладает способностью находиться в разных состояниях, функционировать в различных отношениях, проявляться в многочисленных структурах, сечениях и связях, событие предполагает перспективу появления новой действительности, которая противоречит предыдущим представлениям. С экзистенциальной точки зрения событие всегда является прерыванием повседневности как, например, любовь или религиозное обращение. Масштабное событие вызывает потрясения, касающиеся большинства или всех индивидов и сообществ, которые используют многочисленные способы реакции на событие – интерпретацию, отбор, прославление, замалчивание, корректировки оценок, явлений, фактов, отмечание праздников, совершение периодически повторяющихся ритуалов.

Ключевые слова: событие; повседневность; бытие; человек; социальная действительность; трансформация

Надійшла до редколегії: 07.06.2018

Прийнята до друку: 20.11.2018